

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

Zápis o obhajobě disertační práce

Akademický rok: 2023/2024

Jméno a příjmení studenta: JUDr. Matěj Benda
Identifikační číslo studenta: 40521043

Typ studijního programu: doktorský
Studijní program: Teoretické právní vědy - Mezinárodní právo
ID studia: 581181

Název práce: Bezpečnost civilního letectví v mezinárodním a evropském leteckém právu
Pracoviště práce: Katedra mezinárodního práva (22-KMP)
Jazyk práce: čeština
Jazyk obhajoby: čeština
Školitel: prof. JUDr. Vladimír Balaš, CSc.
Oponent(i): prof. JUDr. Jan Ondřej, CSc., DSc.
JUDr. Pavel Hamerník, Ph.D.

Datum obhajoby: 17.06.2024 **Místo obhajoby:** Praha
Termín: řádný

Průběh zkoušky: Doktorand uvedl, že práce je rozdělena do tří hlavních částí. Úvodní část přibližuje mezinárodní smlouvy, mezinárodní organizace a základní pojmy včetně pojmů „security“ a „safety“. Další část se zabývá ochranou civilního letectví před protiprávními činy, přičemž zmiňuje mezinárodní úmluvy pro potírání mezinárodního terorismu v civilním letectví a obsahuje posouzení postupného rozvoje (technický pokrok a rozvoj, skutkové podstaty činů, komplexní rámec včetně kyberterorismu, biologických nemocí, chemické zbraně, ...). Doktorand se pokusil o zmapování celého vývoje a postihnouti nedostatků v této oblasti, včetně tvorby nových závazných a vymahatelných norem. Zabýval se českou právní úpravou, tj. zákonem o civilním letectví a prováděcí vyhláškou a další, dostatečnost úpravy – revize terciárního aktu. Třetí kapitola se zaměřila na provozní bezpečnost civilního letectví, která není tak blízce upravena mezinárodními smlouvami (pouze přílohy Chicagské úmluvy, mnoho technických norem). Doktorand přiblížil předpisy na unijní úrovni (pátrání a záchrana ztracených letadel). Otázkou bylo, zda jde o dostatečnou ochranu, přičemž doktorand uvedl, že nikoliv. Doktorand se domnívá, že vedle nároku obětí na psychologickou podporu by měl být obsažen také nárok na stravu, ubytování, připojení, včetně práv rodinných příslušníků (návrh v příloze 2 disertační práce). Oponent dr. Hamerník disertační práci doporučuje k obhajobě. Doktorand podle něho problematice rozumí, zabýval se v ní v minulosti, čtivá práce, zahrnuje mezinárodní právo a evropské právo. Oponent prof. Ondřej uvedl, že disertační práce je zaměřena na aktuální téma, vymezuje v každé kapitole dílčí cíle a vymezuje otázky, na které doktorand hledá odpovědi. Jde o poměrně neobvyklé zpracování, které může vést k hledání mezer právní úpravy za

každou cenu. Práce je výrazně interdisciplinární. Z hlediska koncepce je důležité vymezení základních pojmů – pojmy „mezinárodní bezpečnost“ a pojmy „security“ a „safety“. Pokud jde o celkové hodnocení, doktorand dle oponenta naplnil cíle disertační práce. Doktorand prokazuje schopnost vědecké práce, vyjadřuje vlastní názory a přichází s vlastními návrhy. Prof. Ondřej doporučil disertační práci k obhajobě a požádal, aby doktorand odpověděl na otázky oponenta.

Prof. Balaš souhlasil s předchozím hodnocením a sdělil, že práce byla zpracována s dostatečnou znalostí problematiky. Kombinuje aspekty mezinárodněprávní, unijní a vnitrostátní.

Doktorand následně odpověděl na dotaz vedoucího práce prof. Balaše, jak nástroje lze využít k ohrožení bezpečnosti letadla v případě, že se jedná o akt státního terorismu, při kterém dochází kromě jiného i k porušování základních lidských práv. Lze stát, který se dopustí mezinárodně protiprávního jednání např. vyloučit nebo mu pozastavit členství v ICAO? Na mysli mám např. případ unesení civilního letadla Běloruskem. Jaké mechanismy řešení sporů lze v takovém případě využít.

Dále doktorand odpověděl na otázku prof. Ondřeje týkající se závaznosti příloh Chicagské úmluvy.

Dr. Hamerník se zeptal, zda si autor dovede představit fungování světového specializovaného rozhodčího soudu pro bezpečnost civilního letectví s ohledem na zřejmě nevyhovující stav vymáhání plnění závazků států dle stávající úpravy.

Prof. Šturma otevřel všeobecnou rozpravu a zeptal se, zda existuje možnost projednat před mezinárodním orgánem případ unesení letadla Ryanair nad Běloruskem.

Doc. Forejtovou zaujaly návrhy na změny nařízení na rozšíření nároků a domnívá se, že jde o dobrý návrh. Uvažoval, zda Evropský veřejný žalobce (státní terorismus), nebo jiné existující orgány by si mohly atrahovat část kompetence, tedy, zda unijní nástroje nabízí více možností. Doktorand reagoval na komentář.

Prof. Balaš přidal svůj komentář. Dále se zeptal, jak standardy a doporučení implementují státy mimo EU a jak se k implementaci staví. Doktorand odpověděl.

V neveřejné části obhajoby vyzval předseda členy a členku komise k hlasování, které skončilo jednoznačně kladným výsledkem.

Výsledek obhajoby: prospěl/a (P)

Předseda komise: Šturma Pavel, prof. JUDr., DrSc. (přítomen)

Členové komise: Balaš Vladimír, prof. JUDr., CSc. (přítomen)

Ondřej Jan, prof. JUDr., CSc., DSc. (přítomen)

Forejtová Monika, doc. JUDr., Ph.D. (přítomen)

Hamerník Pavel, JUDr., Ph.D. (přítomen)